

I statspapper placerade P. st. 566,105. 2. 10.

Behållning hos sparbankskassörerne P. 2,383.14.8.

Reservfond P. st. 3,689. 13. 4, äfvenledes placerad i statspapper.

Insättningar under året 11,408 poster.

Uttagningar " " 6,367 "

Hvarje *insättning* har i medeltal utgjort P. st. 6. 3. 9.

Hvarje *uttagning* " " " P. st. 12. 9. 0.

Sparbanksförhållanden i Irland 1884.

Antal sparbanker: 27.

Befolkning 1881: 5,174,836, således en sparbank på hvar 191,660. 8 person.

Ränta till insättarne i medeltal P. st. 2. 13. 1.

Antalet sparbanksdelegare vid räkenskapsårets slut den 20 November 1884 utgjorde 52,655 med ett sammanlagdt tillgodohafvande af P. st. 2,119,264. 8. 1, hvaraf äro *placerade* i statspapper P. st. 2,110,976. 15. 7.

Behållning hos sparbankskassörerne P. st. 14,467. 12. 6.

Reservfond P. st. 6,414. 0. 6., äfvenledes placerad i statspapper.

Insättningar under året 71,833 poster.

Uttagningar " " 59,945 "

Hvarje *insättning* har i medeltal utgjort P. st. 6. 1. 9.

Hvarje *uttagning* " " " P. st. 7. 9. 0.

N:o 10.

Af Herr **Smith**: *Angående Postsparbankens utvidgning till en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt.*

Man har ifrågasatt, att staten skulle vara förpligtad pensionera arbetarne, när de uppnått en viss ålder. Äfven om för detta anspråk en giltig rättsgrund kunde uppställas, är det alldeles påtagligt att statskassan, med hänsyn till de pensionsberättigade arbetarnes stora antal, omöjligt skulle förmå bära en så ofantlig utgift.

Deremot ligger det i statsmakternas intresse och är äfven deras pligt, att underlätta och befrämja ett sådant pensioneringsväsende för

arbetarne, till hvilket dessa sjelfve bidraga. Statens civile och militäre tjenstemän, hvilka äfven, fastän i en annan bemärkelse, äro arbetare, åtnjuta pension, då de uppnått en bestämd lefnads- och tjensteålder, men under hela sin tjenstetid skola de af sin lön lemna bidrag till pensionsväsendet. Den principen är således häfdvunnen, att den, som vill komma i åtnjutande af pension på sin ålderdom, skall dertill under sin krafts dagar medelst bidrag göra sig berättigad.

Man kan i afseende å arbetarne säga, att för dem står öppet att genom insättningar i sparbank sjelfve bilda ett kapital för sin försörjning på ålderdomen. Det är äfven otvifvelaktigt, att många arbetare så göra och att än fleras afsigt är sådan; men omständigheter inträffa ofta, då det besparade kapitalet uttages och användes för annat ändamål än ålderdomsförsörjningen. Dessutom, och då arbetarne af sin förtjenst i regeln blott kunna insätta en ringa del hvarje gång i sparbank, är, med hänsyn till vårt vidsträckta land, antalet sparbanker och filialer af desamma allt för ringa.

Vidare kunna arbetarne hänvisas till ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna, som utvecklade en synnerligen berömvärd verksamhet och förvärfvat sig stort förtroende. Fastän den äldsta blott är femton år gammal, finnas nu i vårt land 14 sådana anstalter.

De år 1874 befintliga ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna förvaltade 10,190,564 kronor, de år 1884 befintliga förvaltade 25,005,763 kronor, deraf den äldsta, Ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm, ensamt förvaltade år 1874 kronor 7,716,395 och år 1884 kronor 17,505,359. Men fastän troligt är, att ett icke ringa antal arbetare redan anlitat dessa anstalter, och känt är, att i desamma åtskilliga kommuner gjort och göra insättningar för de mindre bemedlades barn, äro äfven dessa anstalter allt för få för att kunna anlitas af den stora allmänheten i vårt vidsträckta land.

Deremot kunna de principer, hvarpå ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna äro grundade, i stor skala tillämpas på ett annat verksamhetsområde och, enligt mitt förmenande, till oberäkneligt stort gagn just för arbetarne.

Jag har nemligen tänkt mig att Postsparbankens verksamhet bör utvidgas till en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt för hela riket, i hvilken, såsom nu är fallet med Postsparbanken, äfven de minsta belopp kunna mottagas och förvaltas.

Erkännes att en sådan anordning principiellt är riktig, så är blott frågan om den är utförbar. I detta afseende tillåter jag mig eriura, att Kongl. Generalpoststyrelsen, som redan med stor energi organiserat Postsparbanken, sannolikt icke skall hysa betänkligheter mot densammas

utvidgade verksamhet i den antydda riktningen, enär den är fullt förenlig med Postsparbankens idé.

Gifvet är att, då redan *ettusensjuhundra postsparbankskontor* äro inrättade, skall derigenom uppsamlingen af medel för den af mig afsedda, med Postsparbanken förenade ränte- och kapitalförsäkringsanstalten högst väsentligt främjas.

Då denna ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, med samma verksamhetsgrenar som de redan befintliga motsvarande anstalterna, blir en *statsinstitution*, kan staten på det sätt tillgodose arbetarne, att, i den mån de göra insättningar i anstalten, beviljas dem ett årligt tillskott, afsedt att öka deras kapital. Derigenom skall otvifvelaktigt hågen för sparsamhet ökas, och arbetarne öfvertygas om att staten intresserar sig äfven för dem, en uppfattning, som af politiska och sociala skäl bör befrämjas.

I öfverensstämmelse med hvad jag nu anfört, får jag vördsamt föreslå, det Riksdagen för sin del beslutar,

att Postsparbanken må, med bibehållande af sin nuvarande organisation och verksamhet, utvidgas till en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt för hela riket enligt samma grunder och bestämmelser, som för redan befintliga ränte- och kapitalförsäkringsanstalter äro antagna.

Jag anhåller att denna motion varder till vederbörande Utskott remitterad.

L. O. Smith.
